

Médiafelügyeleti főosztály

Ügyiratszám: MN/2409-7/2015.
Ügylétesítő: **személyes adat**
Telefonszám: **Személyes adat**
E-mailcím: morovik.csaba@nmhh.hu
Tárgy: az MN/2409-6/2015. számú
határozat saját hatáskörben történő
felülvizsgálata

HATÁROZAT

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hivatala (a továbbiakban: **Hivatal**) **Személyes adat** (**Személyes adat** a továbbiakban: **Kérelmező**) a HÍR Televízió Zrt. (1033 Budapest, Szentendrei út 89-93., a továbbiakban: **Médiaszolgáltató**) HÍR TV elnevezésű médiaszolgáltatásában 2015. január 28-án 09:40 órai kezdettel sugárzott „Zöld övezet” című műsorszámmal kapcsolatban, 2015. január 30-án benyújtott, a kiegyensúlyozott tájékoztatás megsértését kifogásoló kérelme alapján 2015. január 31-én indult hatósági eljárásban az MN/2409-6/2015. számon, 2015. március 10-én meghozott határozatát (a továbbiakban: **határozat**) saját hatáskörben felülvizsgálta, és az alábbi határozatot (a továbbiakban: **módosító határozat**) hozta:

A Hivatal a határozat indokolási részét az alábbiak szerint

módosítja:

A határozat indokolása 3. oldalának 1-3. pontjai törlésre kerülnek, **helyükbe az alábbi új 1-3. pontok lépnek:**

„1. Az eljárás tárgyát képező tájékoztatásban elhangzottak ismertetése

A Médiaszolgáltató HÍR TV csatornáján 2015. január 28-án 09:40 órai kezdettel sugárzott Zöld övezet című műsorszám a következőket tartalmazta:

Műsorvezető: „2015. január 1-jétől a Kormány termékdíj-kötelessé tette a napelemeket, azaz minden napelem után 114 Ft/kg környezetvédelmi termékdíjat kell fizetni. Köszöntöm Önöket, a Zöld övezetet látják. Mai műsorunkban megpróbálunk közelebb jutni az okokhoz. Itt van velem a stúdióban a környezetügyért felelős államtitkár, illetve a Napelem Szövetség vezetője is. Kezdünk. Köszöntöm tehát V. Németh Zsolt államtitkár urat és Kiss Ernőt, a Napelem Szövetség elnökét. Jó napot kívánok Uraim!”

V. Németh Zsolt (államtitkár, =VNZs): „Jó napot kívánok.”

Kiss Ernő (a Napelem Szövetség elnöke, =KE): „Jó napot kívánok.”

Műsorvezető: „Nos, mikor ültek utoljára egy asztalnál?”

KE: „Azt hiszem, hogy mi most ülünk először egy asztalnál. Tehát a Magyar Napelem és Napkollektor Szövetségnek még nem volt lehetősége az Államtitkár úrral kapcsolatot felvenni, de bízunk benne, hogy a későbbiekben ez jobban sikerül.”

VNZs: „De hát nem is kérték, és ha kérik, ez már megtörtént volna.”

Műsorvezető: „De miért nem kérték? Csodálkozva hallom.”

VNZs: „Számos szakmai szövetséggel folytattunk konzultációt az elmúlt hónapokban.”

Műsorvezető: „Kikkel?”

VNZS: „Hát, mindeneke előtt az Országos Hulladékgazdálkodási Tanáccsal, ahol a tudományos szféra és a civilek mellett ott van a környezetügyi ipar képviselőinek széles rétege is, akik minden jogszabályt egyébként megkapnak, és hát most is azért eltelt ennél a jogszabálynál is a beterveztéstől az elfogadásig egy hónap, ahol számos felvetés volt közben a szappantól a bojlerig.”

Műsorvezető: „Világos, de előtte is tárgyaltak velük, tehát ez egy folyamatos tárgyalás volt?”

VNZs: „Ez folyamatos, természetesen. Jogszabályban rögzített módon.”

Műsorvezető: „Ugye az adótörvényeket meghatározó módon salátatörvény részeként fogadták el a napelemek termékdíj-kötelese tételét, hát nem is nagyon tűnt fel ez senkinek, csak miután már megszavazták. Azóta felemelte a szavát ellene a Köztársasági Elnök Úr is, az összes ellenzéki párt, de a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó ombudsman-helyettes is. Jó ötlet volt ez? Tehát miért volt erre szükség, Államtitkár úr?”

VNZs: „Nos, az elektromos és elektronikus hulladékokról szóló európai uniós rendelet a napelemeket, a fotovoltaiikus elemeket, hogy szakszerű legyenek, egy termékkörbe sorolja a szórakoztató elektronikai termékekkel, és erre a termékkörre meghatároz egy gyűjtési, hasznosítási, újrafeldolgozási rátát. 2016-tól 45%-ot és 2019-től már 65%-ot. Természetesen a tagállamra bízta azt, hogy ezt az újrafeldolgozást milyen módon oldja meg. Egyébként első körben a gyártó felelőssége, illetve a forgalmazó felelőssége ez, azonban a magyar termékdíj-rendszerben ezt az állam vállalja magára termékdíj fejében, és teljesen közömbös az, hogy életciklusát tekintve valamely termék az környezetvédelmi szempontból milyen megítélésű, környezetbarát-e, mikor véget ér az életciklusa, és hozzáteszem, mikor gyártják, akkor is környezetszennyező.”

Műsorvezető: „Világos. Elnök úr, mi a véleménye, jó ötlet volt ezt így megoldani?”

KE: „Semmiképpen nem tartjuk jó ötletnek, Még 2012-es az európai direktíva, amely szerint a napelemek újrahasznosítását meg kell oldani. S valóban az Európai Unió ezt elő is írja számunkra. Egyrészt én úgy gondolom, hogy rendkívül előrelátó a törvényhozó, amikor ez a körülbelül 35-40 éves élettartamú napelemeknek már most megoldja a költségfedezetét a napelemek újrahasznosítására. Semmiképpen nem tartom hasznosnak. Mindenképpen egy rossz üzenet a hazai megújuló energiapiac, illetve a felhasználók számára, amikor azt üzenjük, hogy például egy akkumulátorhoz képest kétszeres a termékdíj. Úgy tűnik, mintha ez a termék, ami a Föld ötödik leggyakoribb eleméből van, ugye homokból, szilíciumból, ezt ilyen jelentős mértékben, abszolút mértékben megadóztatjuk.”

Műsorvezető: „Ugye veszélyesebb kategóriába sorolták, mint az akkumulátorokat. Erre mi a magyarázat?”

VNZS: „Nos, hát akkor szedjük szét a kérdéseket. Azzal, hogy ilyen hosszú élettartama van, szándékuk szerint 35-40 év. Hozzáteszem, nem nagyon van olyan elektromos, vagy elektronikai termék, amelyet a gyártásakor ne ilyen hosszúra terveznének, aztán kicsit rövidebb a ciklusideje, mert korszerűbbek jelennek meg, de teljesen mindegy, legyen az 20 év vagy 25 év. Egyetlen lehetséges időpont ennek a termékdíjnak a beszedésére a forgalomba hozatal, mert természetesen nem tudom, az Ön cége az húsz év múlva létezik-e. És akkor is meg kell oldani a hasznosítást, mi történik akkor, amikor felszámolnak egy céget, akkor beáll az állam a sorba, hogy itt van egy elmaradt kötelezettség. Vegyük az LCD vagy éppen plazmatévéket. Azoknak is hosszú az ideje, mégis mikor piacra dobják, akkor szedjük be utánuk a termékdíjat, és akkor még nincsen gyűjtési lehetőség, hiszen ...”

Műsorvezető: „Igen, csak ez nem éppen alma-körte, sorolható ez egy kategóriába, Államtitkár úr?”

VNZs: „Nem, nem, nem. Az alatt éppen a képcsöves tévéknek az újrahasznosítását oldják meg. Amíg a cégek eltűnnek, az államnak a kötelezettsége megmarad. Ez egy belső, koherens, tiszta logikájú rendszer. Az akkumulátorról annyit, hogy legkevesbé sem bizonyított az, hogy az akkumulátornak az újrahasznosítása az

több energiát, több költséget követel, mint a napelemnél. Az akkumulátor két anyagból van, a napelem meg alumíniumból, szilíciumból, üvegből, ólomból, és nincsen kialakított rendszere. Az akkumulátor gyűjtésének már külön ipara alakult már ki, nem kell ezt felállítani.”

Műsorvezető: „Többször nagy levegőt vett.”

KE: „Talán azért is van az, hogy nincsen ipara a napelemek újrahasznosításának, hiszen nincsen értelme. Magyarországon a napelemes rendszerek így több mint egy évtizedes lemaradásban vannak. Az elmúlt három-négy évben jelentek meg egyáltalán maguk a napelemes rendszerek Magyarországon kimutatható mennyiségben. Tehát ez mindenképpen probléma. Nem azzal van a probléma a Szövetségünk álláspontja szerint, hogy a napelemes termékdíjat vezettek be, ez elfogadható lenne, egyrészt a mértékével van problémánk, hihetetlen drasztikus mértékű, magukra a napelemekre körülbelül 5%-os áremelkedést jelent a kilogrammonkénti 114,- Ft. Ami viszont különösen aggasztó, hogy sajnos ez pontosan beleilleszkedik az egy évnek a megújuló energiaipar elleni intézkedéssorozatba, mert sajnos a törvényalkotó az elmúlt egy évben közel öt darab olyan intézkedést hozott, ami a napelemeknek az elterjedését akadályozza.”

Műsorvezető: „Nagyon röviden ezt az ötöt felsorolja, címszavakban?”

KE: „Hát az egyik a napelemes termékdíj, a másik pedig az Országos Tűzvédelmi Szabályzat, ami március 5-étől lép életbe. Ez is 10%-kal, illetve 15%-kal növeli meg a napelemes rendszerek vételárát. Január 1-jétől csökkentették a KÁT-árakat, tehát a villamos energia-termelőknek az átviteli árát, tehát a tendencia mindenképpen rossz. Egy kicsit hadd puskázzak, van egy Kormányhatározat. December 29-én született egy Kormányhatározat, amely drasztikusan csökkenti az összes KEO-pályázatnak ...”

Műsorvezető: „Na, most veszítettük el a fonalat, Elnök úr. Én még ezt megtromfolnám, ugye Illés Zoltán, ez még a gondolat közben beilleszkedik, engedje meg nekem, a napokban körbejárta a sajtót, nálunk is volt. Szerinte a Kormány ezzel a termékdíjjal akarja bizonyítani a Paksi Atomerőmű létjogosultságát, magyarul így igazolnák, hogy a megújuló energia drágább, mint az atomenergia.”

VNZs: „Hát nagyon nehezemre esik elődöm gondolatait minősíteni, de maradjunk annyiban, hogy Illés Zoltán tevékenysége idején is – nagyon helyesen – volt termékdíj, akár környezetbarát termékekre is. Most gondolja el, például a gumibroncs, amely egy villanyautón van, arra ne lenne termékdíj? Vagy arra az akkumulátorra, amelyet egy hibrid autóba építettek be, vagy arra a szivattyúra, amely lehet akár geotermikus fűtési rendszerben, meg lehet másutt is, természetesen van termékdíj. Mert a termékdíjon nem kell azt számon kérni, ami nem feladata. A kormányzat amúgy támogatja, tehát nem szeretnénk olyan színben feltűnni ...”

Műsorvezető: „Tehát akkor cáfolja Illés Zoltán ezen állításait?”

VNZs: „Persze, természetesen. Ő az atomenergia ügyében egy álláspontra helyezkedett, amit nem osztunk. Tehát Magyarországon támogatjuk az alternatív energiát, a megújulót, természetesen 760 milliárd forint van csak a négy operatív programban, energiaügyi fejlesztésekre. Ebben a megújulók aránya KEOP-on belül háromszázmilliárdból a fele, a vidékfejlesztési programban a tanya-programtól elkezdve a mezőgazdasági üzemek korszerűsítéséig mindenhol megjelenik a megújuló energia, közte a napelem is. Tehát támogatjuk a napelemeket, de nem a termékdíj a feladata.”

KE: „Két dolgot szeretnék megkérdezni, az egyik az, hogy mennyi az atomerőművekre a termékdíj, tehát magára a fűtőanyagra, a másik dolog, amit meg szeretnék kérdezni, hogy ha valóban támogatja a törvényalkotó a megújuló energiák elterjedését, akkor miért hívnak fel kórházigazgatók, iskoláknak, intézményeknek a vezetői azzal, hogy most drasztikusan csökkentették a támogatási keretet, beruházási költségkeretet, ez azt jelenti, hogy május 31-ig át kéne adniuk például olyan beruházásokat, amelyeket most döntenek el, a pályázati támogatását, nem lehet megvalósítani őket. Ezeknek a beruházásoknak a jelentős része vis maior miatt meg fog szűnni, holott ezekkel közbeszerzési eljárásokat folytattak le, megnyerték, valakik elindultak ezen a pályázaton, rengeteg munkát, időt, energiát öltek bele, s most ezek meg fognak semmisülni, sajnos.”

Műsorvezető: „Gondolom, erre reagálni kíván.”

VNZs: „Persze. Tehát nincsenek elfogadott operatív programok, tehát ilyen félelmek nem lehetnek. A folyó programokra viszont az a válaszom, hogy egészen biztos vagyok abban, hogy a forgalmazó, a gyártó az le fogja nyelni ezt a termékdíjat és ennyivel kisebb lesz a nyeresége, és egyébként számos gyártó az így is fogalmaz. Az atomenergiára visszatérve, hát ott van az állam. Az állam felelőssége ez ügyben megkérdőjelezhetetlen. Ez nem hasonlítható össze egy olyan termékkörrel, amelyet a for profit szektor állít elő. Azt meg azért még egyszer is hangsúlyozom, minden támogatásunk, és környezetügyi államtitkárként különösen támogatom a megújulókat, de komoly ember nem gondolja, hogy alternatív, megújuló energiával Magyarországon ki lehet váltani az atomerőművet.”

KE: „Ezt azért nagymértékben cáfolnám. Csak az elmúlt évben a három nagy egyetem, a Corvinus, a Budapesti Műszaki Egyetem és az Óbudai Egyetem egy tanulmányt dolgozott ki, amelyben igazolta, hogy abból a beruházási költségből, amit a Paksi Atomerőmű bővítésére szánnak, teljes egészében kiváltható, ráadásul befektetői alapon, megújuló energiából a teljes villamos energiamentiség. Mindenképpen úgy gondoljuk, hogy ez reálisabb.”

Műsorvezető: „Ismerik ezeket a tanulmányokat, Államtitkár úr?”

VNZs: „Én ezt konkrétan nem ismerem, nyilván én másból építkezem. Nem a mi tárcánk felelőssége az energiaügy egyébként, de meggyőződésem, hogy Magyarország nem olyan gazdag ország, hogy azt a fajta támogatási rendszert működtetni tudja egyelőre, amelyet akár Németország vagy más fejlett nyugat-európai ország működtet.”

KE: „Az a helyzet, Államtitkár úr, hogy ez már rég túlhaladott. Ma már ott tartunk, hogy megújuló energiák támogatás nélkül is működőképesek, és megtérülhetnek. Amennyiben nem növelnék folyamatosan a napelemes erőművek terheit, akkor a lakosság folyamatosan tudná telepíteni ezeket. Az elmúlt négy évben minden évben megháromszorozódott Magyarországon a napelemes erőmű. Mindössze egy-másfél millió forintból meg lehet oldani egy átlag családnak a teljes villamos energia kiváltását. Mi úgy gondoljuk, hogy ez a termékdíj, illetve ezek az intézkedések pont ez ellen irányulnak, hogy az atomerőműnek a létjogosultságát tudja igazolni. Mi ezt tartjuk rossznak.”

VNZs: „1,6%-os növekményt jelent ez egy családi ház beruházásánál, ugye a termékdíjon van, a munkadíjon nincsen ilyen teher, tehát ez abszolút nem elviselhetetlen teher, és még egyszer is azt mondom, támogatja a kormányzat, csak egy másik területen, nem a termékdíjból.”

Műsorvezető: „Mindazonáltal az ombudsman-helyettes törvénymódosítást készül benyújtani ezzel kapcsolatban, hajlandók támogatni ezt, adott esetben?”

VNZs: „Hát nyilvánvalóan, ha akár a Köztársasági Elnök úr, akár az ombudsman-helyettes él ezzel a jogával, akkor megfontoljuk, a kormányzatnak azonban nincsen szándékában. Nincsen szándékában, mert ez egy koherens rendszer. Mi úgy gondoljuk, hogy nem kellene akár a napelemnek vagy a hőszivattyúnak a terhet, a termékdíjat a gyűjtési, feldolgozási költségeit azokra terhelni, akiknek soha nem lesz arra pénze, hogy a saját házára napelemet telepítsen vagy éppen egy hőszivattyús rendszert működtessen.”

Műsorvezető: „Végszó?”

KE: „Én úgy gondolom, hogy ha hagynák dolgozni a hazai napelemes ipart, akkor meg tudnánk teremteni az igazi rezsicsökkentést, ki tudnánk váltani azt a villamos energia-költséget olcsón és egyszerűen, akár kedvezményes hitelekkel, hogy mindenki maga termelhesse meg az Európában, illetve a világban mindenhol az egyéni termelés irányába, decentralizált erőművek irányába mozdul el az ipar. Ezeknek a nagy, centrális erőműveknek, mint az atomerőműveknek, már kevésbé van létjogosultsága. Az új telepítéseknek.”

Műsorvezető: „Biztos vagyok benne, hogy erre a témára még visszatérünk. Köszönöm, hogy eljöttek hozzánk.”

VNZs: „Én is köszönöm.”

KE: „Köszönjük a lehetőséget.”

„2. A Kérelmező által megfogalmazott kifogás

A Kérelmező szerint sértette a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, hogy a beszélgetés során a műsorvezető a termékdíj-ellenességet képviselő álláspontra helyezkedett, hogy segített azon valótlan állítás igazolásában, hogy a megtermelt villamos energia mennyisége és a villamos energia biztonságos ellátása között nincs kapcsolat, továbbá kiegyensúlyozatlanná vált a tájékoztatás azáltal is, hogy nem derült ki, hogy a paksi villamos energia árába be van építve a termékdíj.”

„3. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének alkotmányos értelmezése és szabályozása

Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése szerint „Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit”.

Az Alaptörvényben foglalt, a sajtó sokszínűségére vonatkozó kötelezettség részben a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményén keresztül valósul meg. A kötelezettség tartalmát az Smtv. 13. §-a és az Mttv. 12. § (1)-(2) bekezdése együttesen határozzák meg.

Az Smtv. 13. § alapján „A tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások kötelesek a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről az általuk közzétett tájékoztató, illetve híreket szolgáltató műsorszámokban kiegyensúlyozottan tájékoztatni. E kötelezettség részletes szabályait törvény az arányosság és a demokratikus közvélemény biztosítása követelményeinek megfelelően állapítja meg.”

Az Mttv. 12. § (2) bekezdés szerint „A tájékoztatás kiegyensúlyozottságát – a műsorszámok jellegétől függően – az egyes műsorszámokon belül, vagy a rendszeresen jelentkező műsorszámok sorozatában kell biztosítani.”

Az Smtv. tehát a kiegyensúlyozottság követelményét a tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások által közzétett tájékoztató, híreket szolgáltató műsorszámaival kapcsolatban fogalmazza meg. A hírműsorszám fogalmát az Mttv. 203. § 17. pontja határozza meg: „időtartamának legalább kilencven százalékában a magyarországi és a nemzetközi közélet aktuális eseményeivel - ide nem értve a közlekedési híreket, az időjárás-jelentést és a sporthíreket - foglalkozó műsorszám.”.

A törvény rendelkezése szerint ezeknek a műsorszámoknak a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről kiegyensúlyozottan kell tájékoztatást adniuk.

A kérelemmel érintett tájékoztatás ugyan egy magazinműsorban jelent meg, azonban az egy olyan közérdekű kérdésről nyújtott tájékoztatást, amellyel kapcsolatban – a törvényi előírás célját is szem előtt tartva – a közönség tájékoztatáshoz fűződő jogának érvényesülése érdekében a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye számon kérhető.

A tájékoztató műsorszám fogalmát a törvény nem definiálja, indokolt azonban azt szűken értelmezni (politikai háttérműsorok, általános közéleti tematikájú műsorok, reggeli magazinok), mert tág értelmezésben szinte bármely műsorszám tartalmazhat (valamiről) tájékoztatást. A műfaji sajátosságokat természetesen figyelembe kell venni, mert az Smtv. tájékoztató műsorszámokról beszél, ami egyértelműen műfaji meghatározásra utal. A hivatkozott jogszabályi rendelkezés tehát egyrészt akképpen értelmezhető, hogy

kizárólag az adott műsorszám ismerve jelenti a vizsgálódás alapját. Felmerül viszont annak kérdése is, hogy milyen tájékoztatásról esik szó egy adott műsorban. Ez utóbbi esetkörben nem a műsorszám műfaji sajátosságait kell szem előtt tartani, hanem az adott eseményről, történésről szóló tájékoztatás jellemzőit.

Az Smtv. 13. §-ának szó szerinti értelmezése szerint a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének kizárólag a jelentőséggel bíró események, vitatott kérdések kapcsán a tájékoztató, illetve híreket szolgáltató műsorszámokban kell érvényesülniük. Miután a szabályozás célja arra irányul, hogy egy adott közérdekű kérdés kapcsán releváns álláspontok kerüljenek bemutatásra, a fentebb említett műfaji korlátokat "áthágva", akár egy magazinműsorban bemutatott téma tekintetében is megkövetelhető a kiegyensúlyozottság. Amennyiben kizárólag a tájékoztatás a vizsgálat alapja, abban az esetben a fentebb említett műfaji sajátosságok, korlátozások vizsgálata mellőzhető, de legalábbis másodlagos kérdés. Ezt erősíti meg az Mttv. 12. §-ban foglalt rendelkezés, amely - az alcímmel egyezően - szintén a tájékoztatás kiegyensúlyozottságát követeli meg. A kiegyensúlyozott tájékoztatás törvényi előírásának alkotmányossági vizsgálatát elvégző 1/2007. (I. 18.) AB határozat kimondta, hogy "az elektronikus média esetében ezért indokolt speciális, a sokoldalú tájékoztatásra vonatkozó előírások meghozatala, amelynek célja az, hogy politikai közösség tagjai közérdekű kérdésekben a releváns vélemények ismeretében alakíthassák ki álláspontjukat".

Az Alkotmánybíróság döntésének idézett mondata alapján látható, hogy a rendelkezés az adott kérdésről, témáról szóló tájékoztatás tekintetében követeli meg a kiegyensúlyozottság követelményének meglétét. E vélemény, nézet kapcsán – kiindulópontként – áthelyeződhet a hangsúly a kifogással érintett műsorszámról a tájékoztatás közönségre gyakorolt esetleges hatására.

Jelen esetben a kifogásolt stúdióbeszélgetés a „Zöld övezet” című műsorszám része volt, a fentiekben részletesen ismertetett tartalommal a napelemeket terhelő környezetvédelmi termékdíj bevezetésének kormányzati indokairól, a bevezetést ellenző piaci szereplők álláspontjáról számolt be. A „Zöld övezet” a HÍR TV rendszeresen jelentkező magazinműsora, amelyben a Médiaszolgáltató – honlapjának leírása szerint – a következő témákkal foglalkozik: Fenntartható fejlődés vagy fenntarthatatlan fogyasztás? Meddig lehet a jövő teljesítményéből biztosítani a jelen fogyasztását? Fenntartható-e a világ gazdasága, és azt kell-e megtartani, ami most van, vagy valami egészen mást? Meddig élhetünk vissza a környezettel, és mikor mondhatjuk ki, hogy feléltük a jövőnket? Van-e jövőjük a nagyvárosoknak? Lehet-e biztonságos a világunk? Hogyan válaszolhatunk az éghajlatváltozás veszélyeire? Tisztában vagyunk-e az adottságainkkal és lehetőségeinkkel, avagy meddig élhetünk úgy, ahogy most élünk? A műsor mottója: „Kérdések és válaszok a Földről és a minket körülvevő világról a Zöld övezetben. Zöld övezet – Hogy ne csak jelenünk, de jövőnk is legyen.”. Az előbbiek alapján megállapítható, hogy a kifogásolt műsorsegment – bár magazinműsor keretén belül került sugárzásra – olyan közérdekű kérdésről nyújtott tájékoztatást, amellyel kapcsolatban – a törvényi előírás célját is szem előtt tartva – a közönség tájékoztatáshoz fűződő jogának érvényesülése érdekében a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye számon kérhető.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége, amely a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges megfelelő tájékoztatás megteremtését segíti elő, nem jelenti a szerkesztői szabadság aránytalan korlátozását. Azt ugyanis, hogy mely események tartanak számot a közérdeklődésre, azaz mely eseményekről készül beszámoló az egyes műsorszámokban, kizárólag a szerkesztő, illetve a médiaszolgáltató döntheti el, tehát nem létezik egyes eseményekről való beszámolási kötelezettség, és a kiegyensúlyozott tájékoztatás csak a ténylegesen közzétett tartalmak vonatkozásában vizsgálható.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye alapján a nyilvánosságot érintő ügyekről szóló tájékoztatásnak, híradásnak meg kell jelenítenie a szembenálló nézeteket, egy adott kérdéssel összefüggésben megfogalmazott releváns álláspontokat a közönség számára össze kell gyűjteni és be kell mutatni.

Az Smtv. alapján a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének (összefoglalóan) a közéleti kérdésekkel kapcsolatban, az ilyen híreket, tájékoztatást közzétevő műsorszámokban kell eleget tenni. Arra vonatkozóan nincs jogszabályi rendelkezés, hogy ezek milyen műfajú műsorszámok lehetnek, tehát a jogalkalmazás során a döntő kérdés nem a műsorszám műfaja, hanem a tájékoztatás, a hír közzétételének a megtörténte. Ettől

függetlenül lehet annak is jelentősége, hogy a vizsgált műsorszám milyen módon közelített a témához, az milyen módon szerepelt benne.

Az Smtv. a „demokratikus közvélemény biztosítása érdekében” írja elő a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, vagyis a jogszabály meghatározza a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének alkalmazási körét. Mindezzel összhangban állapította meg a Kúria Kfv.III.37.472/2013/11. számú ítéletében, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye nem terjed ki valamennyi, a nyilvánosság előtt zajló vitára vagy véleménykülönbségre. A Kúria előbbieken hivatkozott döntése alapján ahhoz, hogy egy adott tájékoztatással kapcsolatban felmerüljön a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége, azaz a szabály alkalmazható legyen, szükséges, hogy a tájékoztatás tárgya, tartalma összefüggésben álljon a demokratikus közvélemény igényeivel, szükségleteivel.

A demokratikus nyilvánosság számára fontos kérdések köre rendkívül szerteágazó, taxatív felsorolásuk még általános jelleggel sem lehetséges. Az Smtv. szerint kiterjed a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége minden, „a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményről, vitatott kérdésről” szóló tájékoztatásra. Azaz, nem pusztán a közvetlen „politikai” vonatkozással bíró ügyek tartoznak ide, hanem általában a közéleti kérdések.

A kérelemmel érintett műsorszegmens a napelemeket terhelő környezetvédelmi termékdíj 2015. január 1-jével történt bevezetésének kérdéskörével, ennek keretében a szabályozás körülményeivel (előzetes konzultációval) és kormányzati indokaival foglalkozott, és ehhez kapcsolódóan – annak a megújuló energiapiacra, illetve a beruházási költségekre gyakorolt negatív hatása miatt – a termékdíj bevezetését és a kapcsolódó kormányzati politikát ellenző álláspont is bemutatásra került. A stúdióbeszélgetésben kormányzati oldalról a környezetügyért felelős államtitkár, a termékdíjat ellenzők oldaláról pedig a Napelem Szövetség elnöke vett részt, akik az említett témához kapcsolódóan Illés Zoltán környezetügyért felelős volt államtitkár azon állításával összefüggésben is kifejtették a véleményüket, amely szerint a Kormány e termékdíjjal akarja bizonyítani a paksi bővítés létjogosultságát. A téma és az álláspontok kifejtése érdekében a műsorvezető kérdéseket tett fel a műsorszám vendégeinek, illetve keretet biztosított az ellentétben álló szakmai vélemények egyenlő kifejeződéséhez. E kérdések célja a téma és az álláspontok minél kimerítőbb megismerhetősége volt, amelyeket a műsorvezető hol az egyik, hol a másik félhez intézett. (Például „Tehát miért volt erre szükség. Államtitkár úr?”, „Elnök úr, mi a véleménye, jó ötlet volt ezt így megoldani?”, „Ugye veszélyesebb kategóriába sorolták, mint az akkumulátorokat. Erre mi a magyarázat?”, „Nagyon röviden ezt az ötöt felsorolja, címszavakban?”)

A kérelemmel érintett műsorszegmens alapján nyilvánvalóan megállapítható, hogy a műsorblokk közérdeklődésre számot tartó, a demokratikus nyilvánosság megteremtését elősegítő tájékoztatásnak minősült. Tekintettel arra, hogy a vizsgált tartalommal kapcsolatban a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége fennáll, az Smtv. és az Mttv. vonatkozó szabályai alapján a tájékoztatás kiegyensúlyozottságának vizsgálata során a Hivatal a hiányolt vélemény tekintetében az egyedi ügy tényállási elemei alapján elsődlegesen az alábbi szempontokat vizsgálja:

- a hiányolt vélemény releváns-e a közzétett tájékoztatás vonatkozásában,
- a hiányolt vélemény érdemben eltérő-e a közzétett álláspontokhoz képest, és
- a hiányolt vélemény megfelelő időben elérhető volt-e a médiaszolgáltató számára.

Amennyiben a Kérelmező által hiányolt álláspont a fenti feltételek bármelyikének nem felel meg, akkor a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye megsértése megállapításának sincs helye. Jogsértés megállapítására tehát csak az említett három feltétel együttes teljesülése esetén van mód, azonban ebben az esetben is vizsgálni szükséges, hogy a kifogásolt műsorszámban egyedi jelleggel, vagy a rendszeresen jelentkező műsorszámok sorozatában valósult-e meg a tájékoztatás.”

A határozat indokolása kiegészül az alábbi 4. ponttal:

„4. A vélemény releváns volta a közzétett tájékoztatás vonatkozásában

A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye nem értelmezhető úgy, hogy az alapján a médiaszolgáltatónak minden egyes álláspontot minden műsorzámban meg kell jelenítenie, valamennyi szembenálló nézet bemutatására ugyanis nem minden esetben van lehetőség. Ezt az értelmezést erősíti meg az Alkotmánybíróság az 1/2007. (I. 18.) számú határozatában. A szabályozás célja ugyanis arra irányul, hogy a jogszabályi rendelkezések biztosítsák a közönség számára, hogy közérdekű kérdésekben a releváns vélemények ismeretében alakíthassák ki álláspontjukat.

A közérdeklődésre számot tartó ügyeket érintő médiatartalmak vonatkozásában csupán a konkrét ügghöz, a tárgyalt témához közvetlenül, szervesen kapcsolódó vélemény, különösen annak lényegi mondanivalója tekintetében merülhet fel a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértése. Egy álláspont kifejtése során ugyanis annak képviselője egyéb, a tárgyalt témához nem kapcsolódó – és így a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye vizsgálatának szempontjából relevánsnak nem minősülő – véleményt is megfogalmazhat.

A fentiekre tekintettel tehát mindenekelőtt a kifogással érintett tájékoztatás tárgyának, témájának meghatározása szükséges, ugyanis csak ennek alapján vizsgálható, hogy a kérelmező által megjeleníteni kért álláspont – illetve annak egyes tartalmi elemei – a műsorzámban elhangzottak szempontjából relevánsnak minősül-e. Azaz, amennyiben egy álláspont a műsorzámban közzétett tájékoztatáshoz közvetlenül nem kapcsolódik, a kiegyensúlyozottság vizsgálata szempontjából nem minősülhet relevánsnak, ebből következően egy ilyen vélemény közzétételének hiánya nem vezethet a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének sérelméhez sem.

A Kérelmező álláspontja szerint az érintett műsorsegment tekintetében a tájékoztatás kiegyensúlyozatlanságát – azon túl, hogy a műsorvezető állítólagosan termékdíj-ellenességet képviselő álláspontra helyezkedett – annak elhallgatása eredményezte, hogy a megtermelt villamos energia mennyisége és a villamos energia biztonságos ellátása között kapcsolat áll fenn, továbbá, hogy a a Paksi Atomerőmű által termelt villamos energia árába be van építve a termékdíj.

A műsorsegment vizsgálata alapján megállapítható, hogy az érintett műsorsegment fő témája a napelemeket terhelő környezetvédelmi termékdíj bevezetésével kapcsolatos kormányzati, illetve az azzal ellentétes álláspont bemutatása volt.

A stúdióbeszélgetés apropójaként a műsorvezető a „salátatörvényben” elfogadott, a napelemeket terhelő környezetvédelmi termékdíj bevezetését, valamint az ezzel kapcsolatosan – mind kormányzati és ellenzéki, mind szakmai oldalról – megfogalmazott kritikákat említette. Kérdésére a kormányzati oldal képviselője rögzítette, hogy szakmai egyeztetés, folyamatos konzultáció előzte meg a jogszabály-alkotást, majd annak indokaként az uniós jogi környezetre és az abból eredő, az újrahasznosítással kapcsolatos kvótakötelezettségre hivatkozott. A Napelem Szövetség elnökének a termékdíjnak a megújuló energiaforrások piacára gyakorolt, és a beruházási költségeket növelő hatásával kapcsolatos véleményére az államtitkár hangsúlyozta, hogy a napelemek újrahasznosításának rendszere még nem épült ki, ennél fogva költséges. Ehhez kapcsolódóan Kiss Ernő rámutatott, hogy a hasznosításnak éppen azon okból nincs ipara Magyarországon, mert a napelemek bevezetése évtizedes lemaradást mutat, amelyre az elmúlt év megújuló energiapiac-ellenes kormányzati intézkedéseinek is hatása volt. Ehhez kapcsolódóan a műsorvezető a stúdióbeszélgetés résztvevőinek véleményét kérdezte Illés Zoltán volt államtitkár azon kijelentéséről, amely szerint a Kormány a termékdíj bevezetésével akarja bizonyítani a paksi atomerőmű bővítésének létjogosultságát. V. Németh Zsolt rögzítette, hogy a kormányzat támogatja az „alternatív energiát”, négy operatív program keretében zajlik jelenleg is az energiaügyi fejlesztés. E kijelentését cáfolandó Kiss Ernő az atomerőművek fűtőanyagát terhelő termékdíj létrejöttére kérdezett rá, illetve a megújuló energia felhasználására, kiépítésére vonatkozó támogatások visszavonására irányuló kormányzati intézkedéseket firtatta.

A műsorszegmens végén a stúdióbeszélgetés résztvevői az atomenergia megújuló energiaforrásokkal való kiválthatóságáról fogalmaztak meg ellentétes álláspontot a Kiss Ernő által hivatkozott egyetemi tanulmánnyal összefüggésben, ehhez kapcsolódóan pedig szót ejtettek a megújuló energiaforrások – a termékdíj bevezetése folytán emelkedő összegű – beruházási költségeiről is.

A fentiekben részletesen kifejtettek alapján a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége nem jelenti a szerkesztői szabadság aránytalan korlátozását. Vagyis annak eldöntése, hogy mely témákat érint egy-egy műsorszám, kizárólag a szerkesztő, illetve a mindenkor médiaszolgáltató kompetenciájába tartozik. Az eljárás tárgyát képező stúdióbeszélgetésben a Médiaszolgáltató a napelemes rendszereket terhelő környezetvédelmi termékdíj bevezetésével kapcsolatos kormányzati állásponttal, illetve a bevezetést ellenző szakmai állásponttal foglalkozott. A Médiaszolgáltató szerkesztői szabadsága körében úgy határozott, hogy az előbbiekkal kapcsolatos témákhoz szorosan nem kapcsolódó körülményekkel – így a megtermelt villamos energia-mennyiség és a villamos energia biztonságos ellátása között fennálló vagy fenn nem álló kapcsolattal, valamint a Paksi Atomerőmű által termelt villamos energia árának elemeivel – nem kíván az adott műsorszámban foglalkozni.

A közérdeklődésre számot tartó ügyeket érintő tájékoztatások vonatkozásában csupán a konkrét ügghöz, a tárgyalt témához közvetlenül, szervesen kapcsolódó vélemény, különösen annak lényegi mondanivalója tekintetében merülhet fel a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértése.

A fentiekben részletesen kifejtettek alapján a Hivatal megállapította, hogy a Kérelmező említett véleményei a műsorszám szegmens témájához szervesen nem kapcsolódtak, a tekintetben relevánsnak nem minősülnek.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye alapján a nyilvánosságot érintő ügyekről szóló tájékoztatásnak meg kell jelenítenie a szembenálló nézeteket, egy adott kérdéssel összefüggésben megfogalmazott releváns álláspontokat a közönség számára össze kell gyűjteni és be kell mutatni. Ehhez kapcsolódóan, a Kérelmező beadványában rögzített kifogással összefüggésben – mely szerint a műsorvezető azt igyekezett elhíttetni a nézőkkel, hogy a megtermelt villamos energia-mennyiség és a villamos energia biztonságos ellátása között nincs kapcsolat – a Hivatal a műsorszegmens vizsgálatát követően úgy értékelte, hogy a műsorvezető magatartása a kiegyensúlyozott tájékoztatáshoz szükséges (tehát az adott téma szempontjából releváns, a meghívott által képviselt állásponttól eltérő) vélemények bemutatására, felvetésére irányult.

A valótlan tényállítással kapcsolatos kérelemrész tekintetében a Hivatal megjegyzi, hogy az Smtv. 12. §-a és a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 342-346. §-aiban foglalt rendelkezések alapján a valótlan tényállítás vizsgálata (illetve a médiaszolgáltató „valós közlés” közzétételére kötelezése) tekintetében nem a Hatóság szervei (a Médiatanács, illetve a Hivatal), hanem más közhatalmi jogkörrel felruházott állami szerv – a bíróság – rendelkezik hatáskörrel a sajtó-helyreigazítási eljárás keretében.

A Hatóság feladat- és hatáskörét rögzítő, az Mttv. 182-184. §-aiban foglalt rendelkezések nem tartalmazzák az Smtv. 12. §-ában foglalt rendelkezés Hatóság általi felügyeletére vonatkozó előírást, ilyen módon a Hatóság a médiatartalmakban megjelölt valótlan tényállítások vizsgálatára nem jogosult. [Általánosságban rögzíti a Hatóság, hogy a Ket. a konkrét hatósági jogkörök meghatározását - vagyis azt, hogy mely szerv melyik ügyben milyen intézkedéseket tehet milyen fokon - az ágazati (anyag) jogi szabályozásra utalja; ennek megfelelően, a Ket. 19. § (1) bekezdése első mondatának gondolatjelek közé foglalt fordulata szerint, jogszabály állapítja meg a hatóság hatáskörét a hatósági eljárás körébe tartozó ügyfajta meghatározásával.]

A Hivatal a fentiekben részletesen ismertetett tartalmú műsorszegmens, a Kérelmező beadványai, továbbá a Médiaszolgáltatónak az eljárás során kifejtett álláspontja alapján megállapította, hogy a Kérelmező véleménye ismertetésének elmaradása nem eredményezte a kifogásolt műsorszegmensben közzétett tájékoztatás kiegyensúlyozottségének megsértését, az ugyanis nem kapcsolódott szervesen a műsorban szereplő tájékoztatáshoz. A Médiaszolgáltató feladata, jogszabályi kötelezettsége jelen esetben ugyanis az volt, hogy a témához kapcsolódó, a kiegyensúlyozott tájékoztatáshoz szükséges, az ügy szempontjából releváns információkat bemutassa, amely a fentiekben ismertetett módon meg is valósult, így a Médiaszolgáltató a műsorszám közzététele során jogszerűen járt el.

Az előbbiekben kifejtett indokokra tekintettel a Hivatal a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének megsértéséhez szükséges további konjunktív feltételek meglétének vizsgálatát mellőzte, továbbá az Mttv. 12. § (2) bekezdéséhez kapcsolódóan – mely a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét a műsorszámokon belül, illetve a rendszeresen jelentkező műsorszámok sorozatában írja elő – a Hivatal megállapította, hogy jelen esetben a Médiaszolgáltató a műsorszámon belül eleget tett a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének, ezért a műsorszámok sorozatában megvalósuló kiegyensúlyozott tájékoztatást nem tette vizsgálatá tárgyává.

A Hivatal a fentiekben kifejtettekre figyelemmel megállapította, hogy a kifogásolt stúdióbeszélgetés témáját illetően a Kérelmező nem adott elő ellentétes álláspontot, amelyet közzé kellett volna tenni. A Hivatal ezért a rendelkező részben foglaltak szerint határozott, és a Kérelmező kérelmét érdemben elutasította.”

Jelen módosító határozat a határozat rendelkező részének és indokolásának jelen módosításokkal nem érintett további részeit nem érinti.

E módosító határozat ellen a közlésétől számított 15 napon belül a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsához (továbbiakban: Médiatanács) címzett, de a Hivatalnál (1015 Budapest, Ostrom utca 23-25.) benyújtandó, halasztó hatályú fellebbezéssel lehet élni. A Médiatanács másodfokú eljárásáért – amennyiben a fellebbezési eljárás tárgyának értéke pénzben megállapítható – a fellebbezéssel érintett vagy vitatott összeg minden megkezdett 10 000 forintja után 400 Ft, de legalább 5000 Ft, legfeljebb 500 000 Ft összegű díj fizetendő. Ha a fellebbezési eljárás tárgyának értéke pénzben nem állapítható meg, a fellebbezés díja 5000 Ft. A díjat a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-00300939-00000017 számú pénzforgalmi számlájára kell megfizetni. A Médiatanács, mint másodfokú hatóság a fellebbezést annak beérkezését követő naptól számított negyven napon belül bírálja el.

MÓDOSÍTÓ HATÁROZAT INDOKOLÁSA

A Hivatal a Kérelmező 2015. január 30-án érkezett, MN/2409-1/2015. számon iktatott beadványában a Médiaszolgáltató HÍR TV elnevezésű csatornáján 2015. január 28-án 09:40 órai kezdettel sugárzott „Zöld övezet” című műsorszámmal kapcsolatban benyújtott kiegyensúlyozottsági kérelme alapján 2015. január 31-én indult hatósági eljárásban a Kérelmező kérelmét MN/2409-6/2015. ügyiratszámú határozatában (a továbbiakban: Határozat) elutasította.

A Határozat közlését követően a Kérelmező elektronikus úton, majd a Médiaszolgáltató jogi képviselője telefonon jelezte, hogy a Határozat rendelkező része és az indokolása nem áll összhangban egymással.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 114. § (1) és (2) bekezdése szerint:

„(1) Ha a hatóság megállapítja, hogy a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság, a felügyeleti szerv vagy a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság által el nem bírált döntése jogszabályt sért, a döntését módosítja vagy visszavonja. A döntést közölni kell azzal, akivel a módosított vagy visszavont döntést közölték.

(2) Az (1) bekezdés szerinti eljárás lefolytatására - az Alkotmánybíróság határozata vagy ügyészi felhívás alapján indított eljárás kivételével - a hatóság csak egy ízben, és ha törvény eltérően nem rendelkezik, a döntés közlésétől számított egy éven belül jogosult. Ha a döntés bírósági felülvizsgálata van folyamatban, a hatóság az érdemi ellenkérelem előterjesztéséig vonhatja vissza a döntését.”

A Hivatal a Ket. 97. § (3) bekezdés a) pontja szerinti saját hatáskörben hivatalból indított döntés-felülvizsgálati eljárása keretében, a Ket. 114. §-a alapján – tekintettel arra, hogy annak valamennyi törvényi feltétele fennállt – megállapította, hogy döntése módosítást igényel, ugyanis a Határozat indokolási részében adminisztratív hiba folytán nem az eljárás tárgyát képező műsorszám került ismertetésre, hanem az MN/1960-1/2015. ügyiratszámú – ugyancsak a Kérelmező által benyújtott – kiegyensúlyozottsági kérelem által érintett 2015. január 23-án 19:30 órai kezdettel sugárzott Magyarország élőben című műsorszámban elhangzottak.

Mindezek okán a tényállási elemek és a kérelem elutasításának indokolása sem megfelelően került rögzítésre, ezáltal a Hivatal döntése jogsértő.

A Hivatal erre tekintettel a Határozatot a jelen módosító határozat rendelkező részében foglaltak szerint módosította, amelynek eredményeképpen a módosító határozat tartalmazza a kifogásolt műsorszámokban elhangzottakat, valamint a Hivatal azzal kapcsolatos álláspontját. A módosító határozat a Határozat rendelkező részében foglalt döntést érdemben nem érinti.

A fentiekben kifejtettek alapján a Hivatal a Ket. 97. § (3) bekezdésének a) pontjában írt hatósági jogkörében eljárva, figyelemmel a Ket. 114. § (1) bekezdésére, a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

Az Mttv. 165. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés szerint a Hivatal határozata ellen a Médiatanácshoz lehet fellebbezést benyújtani.

A fellebbezésről szóló tájékoztatás a Ket. 72. § (1) bekezdés da) alpontján és a 98. § (1) bekezdésén, a fellebbezés előterjesztésének határidejére vonatkozó tájékoztatás a Ket. 99. § (1) bekezdésén, a halasztó hatály és a fellebbezés előterjesztése helyének meghatározása a Ket. 101. § (1) és 102. § (1) bekezdéseiben, a másodfokú hatóság ügyintézési határideje az Mttv. 151. § (1) bekezdésén alapul.

Az eljárás során a Ket. 153. §-a szerinti eljárási költség nem merült fel.

Budapest, 2015. március 31.

Aranyosné dr. Börcs Janka,
a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hivatalának
főigazgatója nevében és megbízásából

dr. Pap Szilvia
főosztályvezető

Kapják:

1. Személyes adat